

Lærarin og kristni

Fyrilestur, onkustaðni
stuttur, hildin á lærara-
stevnu í Havn 2. júlí í
ár av Ejvind Vilhelm,
presti.

(Framhald)

»Skúlin skal hjálpa heim-
unum at seta sær mál í livinum,
geva teimum høg hugmál, læra
tey at vera sannfør í orðum og
atburði, og læra tey at kenna
ábyrgd.« Nú kann sjálfandi
hvør ein hava sína egnu hugsan
um, hvørji mál tað er vert at
stremba fram móti, og hvat ið
kann kallast høg hugmál, um
tað er hetta, sum vit øll hava
líka nógv móði av, at fáa okk-
ara part burtur av samfelags-
ágóðunum, ella vit taka við tí,
sum Jesus lærir, at størst av
øllum er, at tú tæniir tínum
næsta, hjálpir og dugnar hon-
um, soleiðis sum Mads Nielsen
so vakurt hevur lýst í einum av
søngum sínum:

Der er nogle, der bestandig
går, som gik de kongebud,
og er vidnesbyrd iblandt os
om så kongelig en Gud.
Deres smil er som et solkin,
som et solskin og en fred.
Vejen, som vi selv skal følge,
bliver skønnere derved.

Tann samhug við onnur fólk
og ta ábyrgdarkenslu, sum skúlin

»En konge bør at holde sine ord...«

Ja, kvødu teir gomlu, og tá
ið kongur segði nakað, so var
tað eftirfarandi og kundi listast
á, og um ikki, ja so var tað
mannminkandi.

H. Djurhuus er ikki kongur,
men hann er logmaður okkara
og skrivur undir lógir, sum lóg-
tingið smíðar, so tað skuldi ver-
ið álitandi — orð hansara.

Öll sum lurtuðu eftir orða-
skifti á tingi um figgarlógina í
vár, hoyrdu hvussu lógtings-
maður Johan Simonsen skrubb-
aði logmann H. D. og Niels W.
Poulsen til. Hann segði bart út
at hann roknaði við, at eingin
samgonga var meir. Og tá ið
logmaður og N. W. Poulsen
fingu orðið, søgdu teir, at teir
vildu ikki sita eitt eygnablunk
eftir at teir ikki høvdu fleirtal
aftan fyri seg.

Og samgongan er slitnað
fleiri ferðir síðani tá, og tætt
áður tingið fór heim, rópti H.
Djurhuus, logmaður, út til For-
oya fólk, at nú helt hann seg
ikkí hava fleirtal av landsstýr-
inum aftan fyri seg, og mátti
leggja frá sær. Men nú á ólav-
søku kemur logmaður fram og
gevir sitandi landsstýri álitis-
vátan og sigur seg halda áfram
við landsstýrisarbeiði. Ja mangt
má ein hoyra, aðrenn oyruni
detta av, og so veit man, at tá
ið Hákon Djurhuus talar til
fólk, so hevur tað einki uppá
seg.

Undan lógtingsvalinum vóru
4 sjálfstýrisflokkar, og síðani
tá er tjóðveldið farið í trý —
gamla tjóðveldið og Hanus við
Høgadalssá og unga tjóðveldið,
so tað er litið skil í sjálfstýris-
fylkingini.

S.P.J.

in eigur at læra bornini, læra
tey heldur ongastaðni betur enn
hjá honum, sum segði: »Alt
tað, sum tit vilja, at onnur
skulu gera móti tykkum, tað
skulu tit eisini gera móti teim-
um.« Um skúlin tá skal verða
forur fyri at geva bornunum
hesa barlast við út í livið, geva
teimum ikki bert kunneika,
men eisini vísdom til livið og
soleiðis svara til tað endamálið,
sum er skrásett í skúlastovni,
og tað er hetta endamálið, eg havi
viljað hildið fram við tí, eg havi
sagt, tá mugu næmingarnir
móta kristindóminum, ikki sum
eini langari roð av boðum og
forboðum, tí tað hevur saltið
mist sína kraft, men sum tí liv-
andi andaligu kraft, sum setur
spor í mannasinnið, at tey læra
hesa víðing fyri livinum, at tey
koma at takka Guði fyri livsins
gávu og fyri tann ríka heim,
sum kunneiki letur dynnar upp
til, læra víðing fyri øðrum
menniskjum og at kenna ábyrgd
fyri sínum næsta, tá hava tey
nomið vísdom fyri livið og eru
í samband við ta makt, sum
hevur verið aðaltátturin í for-
oyskari mentan í túsund ár, og
her vil eg venda mær til lær-
arin í kristni, sum hevur fingið
eina stóra uppgávu litnað til.

Hin franski hovundurin Vic-
tor Hugo skrivaði til barnaupp-
álararnar m. a. hesi orð: »Eins
væl og nokur kirkja er skúlin
ein halgidómur.« Mær tykir, at
lærarin eigur at hava hetta í
huga, tá ið hann skal læra born
ini kristni, at tá er skúlastovan
ikkí longur bert ein vanlig skúla
stova, men ein halgidómur, og
tað er litið honum til at taka
barnið við hondina og føra tað
inn í tann heim, sum eitur
Guðs ríki, og tí er lærarin í
kristni einki minni enn prestur,
tá ið hann letur upp fyri Guðs
goymslum fyri teimum, sum
Jesus nevniir tey smáu, og sum
hann sigur Guðs ríki hoyrir til.
Tað er nakað, sum ikki beint
nú er komið mær í huga, men
leingi verið mín hugsan, at lær-
arin í kristni er tann, sum í
okkara kirkju hevur fingið ta
ríkastu prestatænastu, og eg
skal eisini siga hvi.

Frá 7 til í hvussu er 14 ára
aldurin eru bornini og teirra
uppaling litin honum til. Ikki
einans tí at tað er lógfest, men
eisini tí at foreldur hava álit á
læranum geva tey tað dýrasta
tey eiga, bornini, upp í hend-
urnar á læranum og gera í tí
treysti, at lærarin vil leggja eina
tað, sum gott er, niður í barnið.

Tey eru flest øll doypt at
hoyra Jesu Kristi til, og við
døpsboðunum, gav Harrin eis-
ini boð um at læra tey at halda
alt tað, sum hann hevur boðið
okkum. Hesa upplæring hevur
kirkjan litið skúlanum — læ-
ranum — til í tí áliði, at skúlin
er ein kristin skúli, og at lær-
arin kennir ta ábyrgd, hann
hevur átiðið sær og vil vera
kirkjunnar børnum ein góður
vegleiðari.

Í triðja lagi vil eg nevna, at
barnasálin er tað eymasta tilfar,
ið nakar fær at arbeiða við, hon
er sum leirið í hondunum á leir
kerasmiðinum, og eingin er so
lettur at læra og ávirkja tí tað
gøða og at føra fram vegin til
Guðs ríki, sum barnið er tað.

Skúlin hevur tann fyrirmin, at
hann fær fyrst við barnið at
gera og kann geva tí kristna
upplæring, aðrenn so mangur
annar, ið vil tí minni væl, fær
fatur á tí. Eg havi onkustaðni
sæð roknað út, at í tey 7 árin,
barnið gongur í skúla, hevur
tað um leið 600 tímar í kristni,
og hvussu langt kann lærarin
ikkí rokka teir 600 tímar.

Tað, sum bornini læra í skú-
lanum í kristni verður hjá flest-
um grundarlagið fyri teirra
trúgv og reglan fyri teirra livi,
og tí eigur bert tann lærari, sum
er greiður yvir, hvørja ábyrgd,
hann átekur sær, at vera lærari
í kristni, og eg vil eisini halda,
at bert tann, sum kristin trúgv
er sannleiki fyri, eigur at læra
bornini í kristni, tí hvussu kann
hann annars vera teimum veg-
leiðari?

Ivaleynt minnst vit aftur á
okkara egnu skúlagongd, og tá
ið mangt av tí, vit lærdu, er
gloynt, so verður tó myndin av
læranum í barnaskúlanum sit-
andi í sinninum, og hevur hans-
ara persónliga stóða til kristin-
boðskapin alstóran týðning, tí
hansara stóða vil koma at
merkja hansara undirvísing.

Útvarpið „parlískt“

Framhald frá 1. síðu.

við áheitan um loyvi at seta tað
fram á sama fundi. Tað var jú
mótmælisflokkanna svar uppá
álitisvátanina, ið formaðurin
sum sagt dagin fyri uttan ser-
loysið hevði lagt fram til við-
gerðar.

Men formaðurin sýtti fram-
løguna, og tá ið atkvøða varð
kravd, vóru allir stjórnarflokk-
arnir imóti framløguni, ið so
státt fekk bara javnaðarmanna
og sambandsmanna atkvøður-
nar.

Hesin atburður var ókendur
í Foroya lógtingssøgu og kundi
ikkí merkjast við veikari orðum
enn »diktatur« og valdsmanna-
gerð.

Tilikum harðræðis — nazist-
iskum og fascistiskum — at-
burði kundu mótmælisflokk-
arnir ikki finna seg í, men
mattu mótmæla, so tað galti í
homrum.

Andstöðuflokkarnir mótmeltu
við ikki at móta á fylgjandi
fundum, og tóku ta støðu, at
formaður tingsins mátti skrivi-
liga vátta, at mótmælisflokk-
arnir finga somu vøðger-
sómir sum landsstýrisflokk-
arnir, um hann kundi vænta
sómir frá mótmælisflokkunum.

Hetta kravið var hitt spak-
asta móttrekk móti diktatoriska
atburði landsstýrissamgongunn-
ar, ið ein kundi vænta.

Hóast stóðan var henda, hvar
eftir tað er hvørjum manni eyð-
skilt, at tað ikki eru mótsødu-
flokkarnir men landsstýrið, lóg-
tingsformaðurin og allir stjórn-
arflokkarnir, sum boykotta lóg-
tingsarbeiðið, sigur útvarpið tað
mótsetta, at tað eru andstöðu-
flokkarnir, sum boykotta. Ikki
nóg miklið við hesum. Sama út-
varp sendir sum tíðindastovnur
somu ranglýsingina á danskum
til Danmarkar.

Í teim fyrstu skúlaárunum er
undirvísing skipað so, at tað
er lærarin, ið sigur frá teim
bibilsku textunum. Seinri fáa
bornini bibilsøgu og lærubók at
lesa og læra. Tað eru fáir textir,
ið eru meira livandi enn teir
bibilsku textirnir, og fyri lærar-
an raður um, at hetta liv, hesin
spenningur, sum er í biblini,
ikkí verður kovdur, men at
hansara undirvísing ger bibliu-
søguna livandi fyri næming-
unum. Kristniundirvísing er
eisini læra, og eg haldi, at born-
ini skulu gera sær eins nógvan
ómak við og læra bibilsøgu,
lærubók eins væl og tey læra
aðrar lærugreinar, tí veit ein
ikkí, hvat í bibilin lærir, so
kann ein heldur ikki trúgva tí
boðskapi, hon ber. Hjá Jesaja
profeti stendur so rámandi, at
har eingin kunneiki er um

Guð, har hava tær óndu maktir
friar ræsur, og tessvegna syrgir
landið, og alt, sum í tí livir,
ormkast. Tí má lærarin leggja
dent á, at bornini læra bæði væl
og virðiliga, hvat kristindómur
er. Eg hugsi ikki, at tað undir-
vísingarlagið er longur, at born-
ini fáa »híðani og hertil« í bibil-
søgu og lærubók, og so skulu
tey bert ramsa tað av sær aftur
í skúlanum, og so er ikki meira
at krevja hvørki av læranum
ella næminginum, tí tað er at
slokkja andan við bókstavinum
og at gera kristindóm til eitt

keðsamt mál, men eg hugsi, at
flestu lærarar gera sær ómak at
greina bornunum hvønn týð-
ning, texturin hevur, og hvat
hann hevur, at siga í okkara nú-
tíðar stóðu.

Nógvir av bibiltextunum eru
myndir, og tað er lærarans upp-
gáva at týða hesar myndir fyri
bornunum. Aðrir textir eru
gívnir okkum í tí líki, sum tey
ið livdu á teim døgum, tá teir
vóruð skrivaðir, vóru fóru fyri
at skilja. Teir boða okkum ein
sannleika frá Guði og um Guð,
um enn íkleddir títíðar mál-
nýtslu, og her verður tað lær-
arans uppgáva at halda henda
sannleika fram í nútíðarmál-
nýtslu, so at bornini fáa fatur
á hesum sannleika og ikki
verða steðgað av tí, sum er
uttanumverk. Tað týðir, at lær-
arin má fyrireika seg væl, tí
eins litið og prestur kann fara
upp á stólin uttan at hava fyri-
reikað seg, so at bibilorðið
kann tala nútíðarmál, eins litið
kann lærarin fara ófyrireikaður
inn í skúlastovuna; sjálvur má
lærarin lesa og læra til tess alíð
betur at skilja bibilorðið, so at
hann verður forur fyri at læra
bornini, at bibilboðskapurin er
vegvisari til trúgv og eitt kristi-
ligt levnað og ikki lærubók í
landalæru, náttúrufrøði ella
astronomi.

(Framhald).

slapp út, men ikki fyrr enn út-
varpið móti vanligum síði
hevði vist mótsødupartinum
javnaðarflokksins og sambands-
flokksins skriv at skoyta ein
langan »órættan« hala uppi.

Formaðurin royndi sum kunn
ugt at umbæra ódemokratisku
ógerð sína við, at framlaga ikki
stóð á dagsskránni.

Tað var jú státt, ið hann
hevði gjørt dagin fyri, tá ið
hann legði álitisvátanina fram.

**NAZISMAN OG FASCISMAN
NYTTU ÚTVARP RIKISINS SUM
HOVUBSVAÐEN SITT MÓTI AND
STØDUFLOKKUNUM TIL AT
KNÆSA DEMOKRATIÐ**

**VIT MEGU IKKI VERÐA FYRI
TI SAMA, TI UM TÆÐ VERÐUR,
ER DEMOKRATIÐ FOKIÐ
HER Á LANDI**

Fyrstu ferð á hjólhesti

31 grønlendsk born komu stutt síðan til Danmarkar, har tey skulu
verða gestir hjá Gladsaxe kommune í 3 mánaðar. Farið varð beinan
vegin undir at læra tey ferðslureglurnar. Á myndini sæst ein grøn-
lendskur drongur roynd seg á hjólhesti á fyrsta sinni. Hann verður
stýðjaður av einum koyrilærara.